

Borgere og troende – ikke borgere *eller* troende

I dagene 20. – 23. oktober 2008 afholdtes i Mechelen i Belgien en europæisk kristen-muslimsk konference, som afsluttedes med vedtagelsen af en fælles erklæring med overskriften "At være borger i Europa og en troende person: Kristne og muslimer som aktive partnere i europæiske samfund"¹

Af den europæiske kristen-muslimske konference 2008²

Som kristne og muslimer er vi kommet sammen her i byen Mechelen i Belgien for at drøfte emnet: At være borger i Europa og en troende person.

Europa har gennemgået en proces med dybtgående forandringer og kommer ud af processen som et pluralistisk, fler-etnisk, fler-kulturelt og fler-religiøst samfund. Dette er sket delvis gennem ud- og indvandring til og fra lande såvel uden for som inden for Europa.

---

¹ Konferencen var organiseret af KEK (De Europæiske Kirkers Konference, som samler protestantiske, ortodokse og anglikanske kirker m.fl.) og af COMECE (Rådet for de katolske bispekonferencer i EU-landene). Konferencen bragte omkring 45 muslimer og kristne fra 16 europæiske lande sammen. Tilrettelæggerne af mødet var COMECE's Komite for Relationer til Muslimer i Europa og KEK. Konferencen afholdtes som en begivenhed indenfor Det Europæiske År for Interkulturel Dialog og i anledning af 60-års dagen for FN's Universelle Erklæring om Menneskerettigheder. Mødet varede fra den 20. til 23. oktober 2008 og modtog økonomisk støtte fra Den europæiske Union.

² Fra pressebureauet Zenit. Oversat af Kåthe Lund.

Nogle europæiske lande har statskirker, mens andre ikke har det. Alle har imidlertid ideelt set indtaget en klart neutral holdning over for religion. Denne holdning har ført til en situation, hvor alle kirker og religioner får samme behandling, idet der gives dem de samme rettigheder og forventes de samme pligter og det samme ansvar af dem. Der er imidlertid tilfælde, hvor man får øje på en proces, der fører til en tiltagende forvisning af religion til privatsfæren. I nogle tilfælde fører dette til religionernes marginalisering fra det offentlige rum og som konsekvens heraf til fjernelse af enhver form for offentlig manifestering af ens tro.

Medens kirker, religiøse samfund og ideologiske fællesskaber på den ene side og staten på den anden er klart adskilte enheder med adskilte domæner, så har de førstnævnte i et demokratisk samfund ret og pligt til at vejlede deres tilhængere. Staten bør vogte sig for at stille sine borgere over for valget mellem loyalitet mod den og troskab overfor deres religiøse overbevisninger. Staten har ret til at afkræve alle sine borgere en åben og offentlig forpligtelse overfor demokratiet og en ansvarlig holdning overfor i så henseende at integrere sig i liv, kultur og traditioner.

Som kristne og muslimer bekræfter vi, at vi er borgere *og* troende, *ikke* borgere *eller* troende. Vi kaldes derfor til på passende måde at arbejde hånd i hånd med den stat, vi tilhører, uden at blive blot følgagtige³ i forhold til myndighederne. Vi siger dette, fordi vi mener, at religiøse fællesskaber og staten bør arbejde sammen for det fælles gode. Dette kommer af vor sans for ikke blot at have et religiøst tilhørsforhold, men også et tilhørsforhold til den fælles opgave, der kaldes borgerskab. Vi tror på enhed og forskellighed i vore samfund, hvilket hjælper til at fremme og berige disse.

Som kristne og muslimer tror vi, at vore europæiske samfunds fremtid i betydelig grad vil afhænge af vor villighed til som borgere og troende personer at bevare og udvikle Europas kulturelle og religiøse grundlag og vore evner til at bidrage hertil.

Som muslimer og kristne tror vi på princippet om integration. Dette indebærer ikke – og må aldrig gøre det – et krav om at give afkald på vor religiøse identitet. Dette vil f.eks. kunne ske ved at forbyde at bære eller fremvise religiøse symboler på offentlige steder eller ved at neutralisere religiøse fester under påskud af, at tilladelse til dem ville sår andre troendes følelser, eller at de ville være i strid med den sekulære stats principper.

Som kristne og muslimer anerkender vi retten til samvittighedsfrihed, til at skifte religion eller til at beslutte at leve uden religion, retten til offentligt at vise og give udtryk for sin religiøse overbevisning uden at blive latterliggjort eller kuet til tavshed gennem fordomme, bevidst forsimpning eller mangel på viden.

Som muslimer og kristne mener vi, at dialog er et spørgsmål om at lytte lige så meget som om at tale, og den gensidige forståelse øges derved. Vi bekræfter derfor behovet for at lytte til kvinder og mænd indenfor alle områder af lederskab i samfundslivet.

Dialog bør foregå mellem os selv som muslimer og kristne og ligeledes med andre hovedreligioner, med humanister og andre livsanskuelsestraditioner. Hvor dialog fører til handling, kan dette også indbefatte NGO'er, tros- og andre samfundsorganisationer. Vi lærer at hele splittelsens sår fra tidligere konflikter for at blive sande ambassadører for forsoning. For at kunne gøre dette, må vi kende hinanden.

Som kristne og muslimer bekræfter vi først og fremmest vort vidnesbyrd om vor respektive tro og traditioner. Vi tilbyder vort fælles vidnesbyrd om, at mennesket opdager sin identitet gennem forholdet til Gud. Dette leder os til at bekræfte, hvor yderst vigtig familien og dens rolle er – ganske som menneskets værdighed, social retfærdighed og omsorg for miljøet. Dette må også udelukke enhver brug af vold i religionens navn. Vi afviser også militante og fjendtlige former for sekularis-

---

³ Engelsk: subservient

me, som skaber diskriminering blandt borgere og ikke levner plads til religiøs tro og praksis. Vi skal ikke blot støtte trossamfundenes sociale engagement, men også det almene kald til at leve af Guds Ord.

Som muslimer og kristne opfordrer vi til gensidig læring ved at åbne moskeer og kirker for besøgende fra andre fællesskaber og også at lære gennem at engagere mennesker. Dette inkluderer møder mellem lærde og akademisk interaktion. Vi har brug for at komme ind i religionernes ånd såvel som deres ydre ikklædning. Vi forpligter os til at undgå generaliseringer om de andre.

Menneskerettigheder er universelle og indbefatter retten til religionsfrihed. Vi udtrykker ønsket om partnerskab mellem kristne og muslimer i Europa med henblik på at fremme denne fundamentale rettighed. Solidaritet med dem, der lider – i og udenfor Europa – må opmuntres og formidles, hvor det er muligt.

Identitet har mange strenge, hvoraf religionen er én. Styrken i et tov kommer fra de mange sammenslyngede strenge, inklusive vor identitet som europæere, som borgere af særskilte lande og vor etniske baggrund. Vi udfordres til at slå bro over kulturer og trosretninger. Europa er kaldet til at være et laboratorium for læring for såvel muslimer som kristne.

Vort ønske for fremtidige generationer er, at de vil leve i harmoni og fred indenfor vore religiøse forskelligheder og arbejde for samfundets fremme. Interreligiøs dialog må begynde på et tidligt stadium og i det miljø, hvor børn og unge møder hinanden og deres forskelligheder, nemlig i skoleklassen, på vore læreanstalter og i vore religiøse fællesskaber. Dette bør indbefatte konkrete projekter på det lokale plan.

Som deltagere forpligter vi os selv til at kommunikere indholdet af dette dokument inden for vore egne fællesskaber og strukturer og at opmuntre dets praktiske virkeliggørelse på det nationale og lokale plan. Vi anbefaler en opfølgende konference – vi foreslår om ca. to år – med det formål at vurdere fremskridt i forhold til ovenstående udfordringer og at fokusere på yderligere temaer.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk